

BRANSCHRAPPORT 2013

*Fakta och utveckling för städ-
och serviceentreprenadbranschen*

BRANSCHRAPPORT 2013

*Fakta och utveckling för städ-
och serviceentreprenadbranschen*

INNEHÅLL

Förord.....	3
Sammanfattning.....	5
1. Branschstatistik	6
1.1 Företagen i branschen.....	6
1.2 Branschens omsättning.....	7
1.3 Resultatutveckling	8
1.4 Avkastning	9
1.5 Marginaler	10
1.6 Soliditet.....	11
1.7 Kassalikviditet	11
1.8 Vinstprocent.....	12
1.9 Arbetskraftskostnad/omsättning	12
1.10 Nettoomsättning per anställd.....	13
1.11 Antal anställda.....	13
1.12 De anställdas arbetsställe, utbildning och födelseregion.....	15
1.13 Åldersintervall.....	16
1.14 Konkursstatistik och nystartade företag ..	16
1.15 Nyregistrering av företag.....	17
2. Undersökning bland medlemsföretag	18
2.1 Konjunktur	18
2.2 Konkurrens och resultat.....	20
2.3 Bidrag	21
2.4 Offentlig upphandling.....	22
2.4 Vitesklausuler i upphandlingar.....	25
2.5 Prisutveckling.....	26
2.6 Personalstatistik	27
2.6.1 Sjukfrånvaro	27
2.6.2 Heltid/deltid	28
2.6.3 Yrkesutbildning	28
2.6.4 Nyanställda.....	28
2.6.3 Kompetensutveckling	29
2.7 Städstandarden SS 627801	30
3. Facility Services	31
3.1 Omsättningsfördelning på olika servicetjänster	31
3.2 Var utförs tjänsterna?	32
3.3 Outsourcing inom offentlig sektor.....	32
3.4 Standardisering av Facility Management ..	33
4. Informationshämtning.....	34
4.1 Om undersökningen	34
4.2 Årsanställda	34
4.2 Om branschstatistiken.....	34
5. Kontaktuppgifter	34

FÖRORD

För sjätte året i rad presenterar Almega Serviceentreprenörerna en omfattande branschrapport för städ- och servicebranschen. Vi redogör för uppdaterad statistik och nyckeltal för Almega Serviceentreprenörernas medlemsföretag och för branschen som helhet samt visar på viktiga trender och förändringar.

I denna rapport presenteras statistik från Svenskt Näringsliv, Soliditets Nordic Business Key, SCB, samt från Almegas lönestatistik. Vi följer i årets rapport upp branschens ekonomiska utveckling och har även ställt en del nya frågor i vår årliga medlemsundersökning till företagen angående, bland annat, lönebidrag och offentlig upphandling samt fört in ny statistik om konkurser i branschen.

Vi fortsätter med statistiken kring de anställda i branschen för att uppmärksamma villkoren och ge bakgrundsinformation kring denna jobbskapande bransch. Vi redogör för frågor och statistik kring facility services samt användandet av underentreprenörer. Dessutom presenteras prisutvecklingen i rapporten.

Vi hoppas att rapporten skall vara till nytta för myndigheter, medlemsföretag och medlemsföretagens kunder.

Marcus Lindström

Almega Serviceentreprenörerna, september 2013

Almega Serviceentreprenörerna är bransch- och arbetsgivarorganisation för städ- och serviceföretag med närmare 1 000 medlemsföretag varav 851 är städ- och serviceföretag och 129 är specialserviceföretag (maj 2013) Städ- och serviceföretag representerar 70 procent av medarbetarna och 82 procent av omsättningen i branschen.

SAMMANFATTNING

Städ- och servicebranschen består av 1 913 aktiebolag med sammanlagt över 50 000 anställda och omsatte över 26,1 miljarder kronor år 2011/2012. Årets branschrappport visar att företagen klarar finanskrisen (utan några större konsekvenser). Branschen har fått en viss negativ resultatpåverkan av den ekonomiska utvecklingen. Branschen växer fortfarande, men i långsammare takt än tidigare år.

Även om branschen tycks ha klarat sig bra under de senaste åren och volymmässigt tagit ytterligare ett steg framåt, ökar fortfarande prispressen och konkurrensen. Statistik från SCB samt vår enkät till företagen visar att företagens kostnader ökar mer än priserna på de tjänster som företagen levererar. Konkurrensen från oseriösa aktörer i branschen upplevs också som ett stort problem hos majoriteten av företagen. Villkoren på marknaden är framförallt missgynnande vid upphandling av rena städtjänster. Det är också en av förklaringarna till att majoriteten av företagen erbjuder närliggande tjänster som medför en mer rationell verksamhet och som kan utföras med samma personal. (En utveckling som håller i sig utifrån svaren i årets företagsenkät.)

42 procent av företagen deltog i offentlig upphandling under det senaste året vilket ändå är en ökning med närmare 5 procentenheter i jämförelse med föregående år. Deltagandet i offentliga upphandlingar ökar för första gången sedan 2007. Andelen av den omsättning som kommer från offentlig upphandling har fortsatt att öka totalt sett. Det råder fortfarande en enighet i branschen gällande den kritik som finns gentemot hur offentlig upphandling fungerar. Det är för mycket fokus på priset och för dålig uppföljning av egna ställda krav.

De privata aktörerna står för majoriteten av de anställda (70 procent) som arbetar med städ- och servicetjänster i Sverige. Den del av städ- och servicepersonalen som är anställda inom stat, kommun och landsting (inklusive offentligt ägda företag) har minskat med 19 procentenheter sedan 2005.

Antalet konkurser har ökat kraftigt efter kvartal fyra 2011. Det totala antalet konkurser under perioden är 198 vilket är 57 procent högre än under motsvarande föregående period. Samtidigt registreras ovanligt många nya företag i branschen. Att det är så många nya företag med i statistiken påverkar branschens omsättningsökning negativt eftersom årsredovisningarna inte är tillgängliga för ca 500 företag.

En klar majoritet av företagen har utökat sitt tjänsteutbud under de senaste två åren och planerar också att utöka utbudet av tjänster kommande år. Det är också en av förklaringarna till att det blir allt vanligare att arbeta som underentreprenör och att anlita underentreprenörer. Fler företag än tidigare kallar sig för service- eller facilityföretag snarare än städföretag.

Städ och servicebranschen är en jobbskapande bransch. Mer än 50 procent av dem som anställdes i branschen under föregående år kom från tidigare arbetslöshet. Många är födda utanför Sverige (46 procent) och en låg andel har en eftergymnasial utbildning (14 procent). Det är en kvinnodominerad bransch där 78 procent av de anställda är kvinnor (inom stat, kommun och landsting inklusive offentligt ägda företag är siffran 90 procent och hos privata aktiebolag 60 procent) och städyrket är det åttonde vanligaste kvinnoyrket i Sverige.

1. BRANSCHSTATISTIK

Branschen har vuxit både vad gäller omsättning och antal anställda. Tillväxten i städ- och servicebranschen är något lägre jämfört med 2010/11. Statistiken nedan visar också att lönsamheten förbättrats och att omsättningen per anställd ökat sedan föregående års mätning. Tidigare redovisade de stora företagen¹ de högsta marginalerna och de mellanstora företagen² de lägsta. I årets statistiksammanställning är det istället de små företag³ som har bäst rörelsemarginal; 6,4 procent och de stora som har sämst rörelsemarginal; 5,1 procent. De mellanstora ligger på branschsnittet, 5,3 procent.

Branschen består av 1 913 aktiebolag, 77 procent av dessa har 10 eller färre anställda. Bland de över 50 000⁴ anställda som finns i branschen är åldersfördelningen jämn. Av de anställda är 60 procent kvinnor och 40 procent män. För jämförelse redovisas även siffror för Almega Serviceentreprenörerna. Här ingår, förutom städ- och serviceföretag även specialserviceföretag (saneringsföretag). Sammanlagt har Almega Serviceentreprenörerna närmare 1 000 medlemsföretag, varav 851 är städ- och serviceföretag och 129 är specialserviceföretag (maj 2013). I rapporten är inte specialserviceföretag medtagna. Städ- och serviceföretag representerar 70 procent av antalet medarbetare och 82 procent av omsättningen i branschen. Företagen erbjuder allt fler tjänster och allt fler upphandlare efterfrågar ett bredare tjänsteerbjudande.

Statistiken har inhämtats under maj och juni år 2013 och motsvarar huvudsakligen brutna kalenderbokslut för 2011/12 samt kalenderbokslut för 2012.

Nedan redovisas branschens samt Almega Serviceentreprenörernas utveckling i siffror, tabeller och diagram.

1.1 FÖRETAGEN I BRANSCHEN

De flesta företag i branschen är små företag. 77 procent (1473) har 10 anställda eller färre och endast 2,6 procent (50 företag) har fler än 100 anställda, se figur 1. Antalet små företag har ökat med 27 procent sedan förra året. Den stora ökningen av antalet små företag kan förklaras med ökningen av nystartade företag, 549 företag under 2011 och 2012 (301 nya företag under 2009 och 2010).

Figur 1. Företagen i branschen

Antal anställda	Antal företag	Andel i procent
Totalt	1 913	100 %
< 11	1 473	77 %
11–25	237	12,39 %
26–50	105	5,49 %
51–100	48	2,51 %
> 100	50	2,61 %

¹ Stora företag: över 100 anställda

² Mellanstora företag: 11–100 anställda

³ Små företag: 0–10 anställda

⁴ I år har vi kompletterat statistiken med siffror från företag som har anställda med funktionsnedsättning i sin städverksamhet och som inte redovisas under samma yrkeskod.

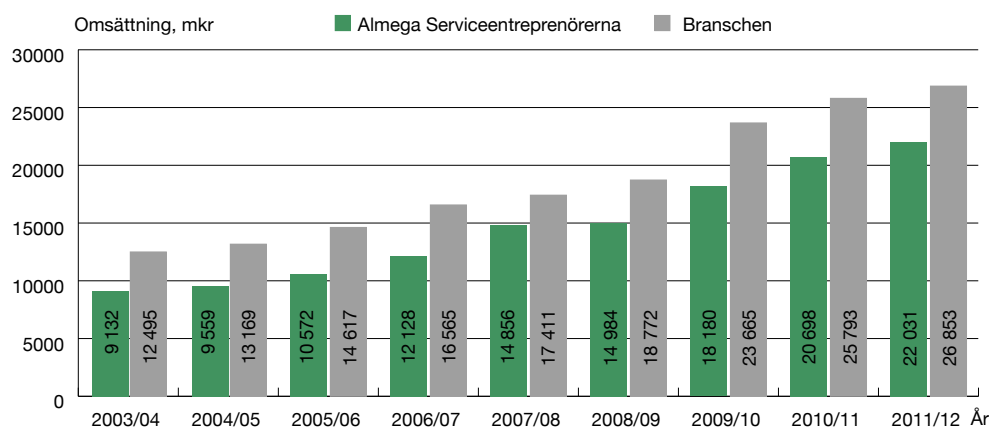
1.2 BRANSCHENS OMSÄTTNING

Omsättningsökningen i branschen är något lägre jämfört med 2010/11. Den ökade med drygt 1 miljard kronor mellan 2010/11 och 2011/12, från 25,8 till 26,8 miljarder kronor. Almega Serviceentreprenörernas medlemmar, exklusive specialserviceföretag omsatte 22 miljarder under 2011/12, vilket motsvarar 82 procent av branschens omsättning. De stora företagen, med fler än 100 anställda, representerar 72 procent av branschomsättningen. Avsaknaden av statistik från ca 500 nya företag påverkar branschens omsättningsökning negativt eftersom årsredovisningarna inte är tillgängliga. I år har vi kompletterat statistiken med siffror från företag som har anställda med funktionsnedsättning i sin städverksamhet och som inte redovisas under samma yrkeskod.

Omsättningen för Almega Serviceentreprenörernas medlemmar 2010/11 var 20,7 miljarder. Ökningen på 1,3 miljarder förklaras med att fler anslutit sig till Almega samt att genomsnittsföretaget generellt ökat sin omsättning.

Omsättningen per anställd i hela branschen ökade från 591 000 kronor 2010/11 till 593 000 kronor 2011/12, Almega Serviceentreprenörernas medlemmar hade en högre omsättning per anställd, 621 000 kronor under 2011/12 (608 000 kronor 2010/11). Den högre omsättningen för Almega Serviceentreprenörernas medlemmar förklaras till stor del av att de flesta stora företagen finns med där. De erbjuder även andra typer av tjänster inom facility services med möjlighet att fler tjänster kan utföras med samma personal.

Figur 2. Total omsättningsutveckling för branschen (Mkr)⁵

⁵ Branschens omsättning för åren 2009/10–2011/12 omfattar även företag som har anställda med funktionsnedsättning i sin städverksamhet.

Figur 3. Nettoomsättning 60 största företag (Mkr)

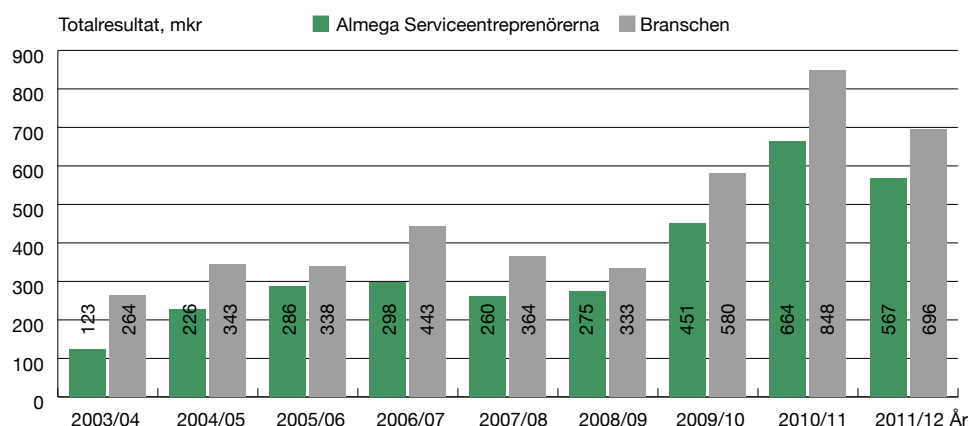
Nr.	Företag	Mkr	Nr.	Företag	Mkr
1	ISS Facility Services AB	4 757 556	31	Städkedjan Sverige AB	79 808
2	Coor Service Management AB	4 068 101	32	Teknostäd AB	76 711
3	Sodexo AB	3 094 944	33	Belesia Lokalsvård AB	69 937
4	Compass Group AB	1 002 798	34	Hs Service och Support AB	67 138
5	Coor Service Management AIFM AB	742 112	35	Ts Lokalsvård AB	59 698
6	ISS Trafficare AB	414 163	36	Fervent Cleaning Company AB	59 240
7	Förenade Service i Sverige AB	295 937	37	Ff - Fastighetsservice AB	57 909
8	Sörmland Landstingsservice AB	274 261	38	Personstöd Mälardalen AB	55 881
9	Allianceplus AB	225 231	39	Comparative AB	54 084
10	Inspira AB	191 159	40	Effekt Svenska AB	52 406
11	Lassila & Tikanoja Service AB	187 144	41	ADA Service Partner AB	51 175
12	Nca Facility Services AB	176 257	42	Lamaro AB	50 063
13	Norrlands Miljövård AB	175 661	43	Ultra Clean i Malmö AB	49 561
14	Bohus Städ Patric Svensson AB	159 686	44	Rahm's Fönsterputs & Städ AB	48 580
15	Mellansvenska Städ AB	157 126	45	Mälardalens Entreprenadstäd AB	48 169
16	Renieriet AB	142 868	46	Service Compagniet Svenska AB	47 666
17	L&T Östgöta Städ AB	141 458	47	Caretia Traffic Service AB	47 043
18	Västmanlands Städ & Flytt-Tjänst AB	141 227	48	Svenska Inst. För Miljö och Hälsa AB	45 544
19	Miab AB	134 023	49	R:Ens Fastighetsservice AB	44 935
20	Rengörare Näslund AB	126 342	50	Städgladen AB	43 500
21	Sodexo Trafik AB	124 492	51	Activa Service i Sverige AB	42 486
22	Rimab Facility Service AB	116 364	52	Adlersons Fönsterputs & Städ AB	42 165
23	Skaraborgs Städ AB	112 920	53	Winab Företagsservice AB	40 863
24	Express Gruppen AB	108 827	54	Poolarna AB	40 826
25	Hadesten Ren AB	100 766	55	Maries Puts & Städ AB	40 503
26	Sesab Service AB	95 825	56	Städhuset i Stockholm AB	39 859
27	Support Syd AB	90 258	57	Belles Golv & Städ AB	39 052
28	PMI Clean AB	84 033	58	Stockholms Städsystem AB	38 689
29	V-Städ AB	83 993	59	Excelencia AB	38 308
30	Miab i Södertälje AB	81 489	60	Städab Service Partner Sverige AB	37 996

Baserat på den senaste tillgängliga årsredovisningen (uppgifter är hämtade maj 2013)

1.3 RESULTATUTVECKLING

Resultatet för branschen är 22 procent lägre jämfört med föregående år. Branschens sammanlagda resultat var 696 miljoner kronor 2011/12 i jämförelse med 848 miljoner 2010/11. Det ger ett resultat per anställd på 16 000 kronor 2011/12 (20 000 kr 2010/11). Almega Serviceentreprenörernas medlemmar representerar 81 procent av branschens samlade resultat, 567 miljoner kronor. Resultatet för Almega Serviceentreprenörerna är 16 000 kronor per anställd under 2011/12 i jämförelse med 21 000 kronor per anställd året innan.

Medelresultatet var 3,3 procent för hela branschen vilket är jämförbart med föregående år. För Almega Serviceentreprenörernas medlemmar var medelresultatet 3 procent, vilket är något lägre jämfört med föregående år då medelresultatet var 3,3 procent även för Almega Serviceentreprenörerna.

Figur 4. Resultatutveckling, (Mkr). Årets resultat, efter skatt.

Alla kvartilvärdena har minskat både för branschen och Almaga Serviceentreprenörerna. Även medianvärdena har minskat för branschen men ökat något för Almaga Serviceentreprenörerna. Kvartilerna delar ett sorterat datamaterial i fyra lika delar. En fjärdedel av observationerna är mindre än undre kvartilen och tre fjärdedelar är mindre än den övre kvartilen. Den andra kvartilen är samma sak som medianen.

Figur 5. Årets resultat (Tkr)

Bransch	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12
Årets resultat Övre kvartil	214	210	259	252	220
Årets resultat Median	58	61	115	70	63
Årets resultat Undre kvartil	0	0	4	3	1

Almaga Serviceentreprenörerna	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12
Årets resultat Övre kvartil	417	359	421	422	365
Årets resultat Median	99	102	128	114	123
Årets resultat Undre kvartil	5	5	16	11	7

1.4 AVKASTNING

Avkastningen på eget kapital belyser företagets totala effektivitet genom att hänsyn tas till både rörelsen och hur denna är finansierad. Värdena har ökat för Almaga serviceentreprenörerna för medianen och undre kvartilen. Branschen som helhet har haft en ökning för övre kvartilen och medianen.

Figur 6. Avkastning på eget kapital (Procent)

Bransch	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12
Avkastning (EK) Övre kvartil	48,7	50,8	56,5	58,4	60,6
Avkastning (EK) Median	20,5	24,2	27	26,6	27,5
Avkastning (EK) Undre kvartil	0	0	0	0	0

Almaga Serviceentreprenörerna	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12
Avkastning (EK) Övre kvartil	55,6	54	61,9	61,2	58,7
Avkastning (EK) Median	26,6	27,5	31,8	28,7	30,3
Avkastning (EK) Undre kvartil	0	0	1,6	0	1

Avkastning på eget kapital anges i procent och beräknas som justerat nettoresultat * 100 / justerat eget kapital.

Avkastning på totalt kapital visar hur effektivt företaget har utnyttjat sina totala tillgångar i sin rörelse. Avkastningen på totalt kapital har ökat för båda övre kvartilvärdena. Medianvärdena håller en jämn nivå. Undre kvartilvärdena har ökat för Almega Serviceentreprenörerna men minskat för branschen.

Figur 7. Avkastning på total kapital (Procent)

Bransch	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12
Avkastning (TK) Övre kvartil	20,5	21,5	23,6	22,6	25,3
Avkastning (TK) Median	9	9,9	11,7	11,2	11,4
Avkastning (TK) Undre kvartil	0	0,6	1	1	0,3

Almega Serviceentreprenörerna	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12
Avkastning (TK) Övre kvartil	20,5	20,8	22	19,9	21,1
Avkastning (TK) Median	9,6	10	11,8	11	10,6
Avkastning (TK) Undre kvartil	1,8	1,3	2,1	1,3	1,8

*Avkastning på total kapital anges i procent och beräknas som justerat resultat efter finansiella intäkter * 100/totalt kapital.*

1.5 MARGINALER

Rörelsemarginalen visar bidraget per omsättningskrona från årets rörelse efter att samtliga rörelsekostnader täckts. Detta bidrag skall räcka för att täcka räntekostnader och skatt samt ge en acceptabel vinst per omsättningskrona.

Rörelsemarginalen i branschen och för Almega Serviceentreprenörerna är i princip oförändrad inom samtliga kvartiler och medianvärden.

Figur 8. Rörelsemarginal (Procent)

Bransch	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12
Rörelsemarginal Övre kvartil	8,8	9	10,6	10,6	10,8
Rörelsemarginal Median	3,6	3,6	4,6	4,5	4,5
Rörelsemarginal Undre kvartil	0	0,3	0,5	0,3	0

Almega Serviceentreprenörerna	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12
Rörelsemarginal Övre kvartil	7,8	7,8	9,2	8,5	8,4
Rörelsemarginal Median	3,7	3,4	4,4	4,1	3,8
Rörelsemarginal Undre kvartil	0,5	0,3	0,7	0,4	0,5

*Rörelsemarginal anges i procent och beräknas som justerat rörelseresultat * 100/nettoomsättning.*

Nettomarginalen visar bidraget per omsättningskrona efter att samtliga rörelsekostnader samt räntekostnader täckts. Detta bidrag skall räcka för att täcka skatten samt ge en acceptabel vinst per omsättningskrona.

Nettomarginalen i branschen har ökat något i den övre kvartilen. För Almega Serviceentreprenörerna har nettomarginalen inte förändrats nämnvärt under de senaste åren.

Figur 9. Nettomarginal (Procent)

Bransch	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12
Nettomarginal Övre kvartil	7,9	6,7	9,6	9,1	9,5
Nettomarginal Median	3,2	2,3	3,8	3,9	3,8
Nettomarginal Undre kvartil	0,2	0,1	0	0	0

Almega Serviceentreprenörerna	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12
Nettomarginal Övre kvartil	7,3	7,3	8,1	8,2	8,2
Nettomarginal Median	2,1	3,4	3,6	3,9	4,1
Nettomarginal Undre kvartil	0,1	0,4	0,7	0,2	0,3

*Nettomarginal anges i procent och beräknas som justerat nettoresultat * 100/nettoomsättning.*

1.6 SOLIDITET

Soliditeten visar i vilken grad som de totala tillgångarna (balansomslutningen) under företagets hittillsvarande verksamhet har kunnat finansieras med eget kapital.

Soliditeten har inte förändrats nämnvärt under de senaste åren. Almega Serviceentreprenörernas kvartilvärden är något lägre jämfört med föregående år. Generellt kan sägas att företagen i branschen har en god soliditet. Det är vanligt att ha soliditetsmål på cirka 30–40 procent. Närmare 60 procent av branschens företag har en soliditet över 30 procent.

Figur 10. Soliditet (Procent)

Bransch	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12
Soliditet Övre kvartil	54,6	53,7	54,1	54,4	55,5
Soliditet Median	36,3	35,5	37,8	37,7	38
Soliditet Undre kvartil	19,5	20,1	21,8	21,4	20,7

Almega Serviceentreprenörerna	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11
Soliditet Övre kvartil	46,6	45,9	47,3	45,8	44,8
Soliditet Median	30,4	30,8	32,1	31,8	31,8
Soliditet Undre kvartil	17,9	17,5	18,3	18,5	17,4

*Soliditet anges i procent och beräknas som justerat eget kapital * 100/totalt kapital.*

1.7 KASSALIKVIDITET

Kassalikviditet är en indikator för företagets betalningsberedskap. Det visar kassalikviditetens förhållande på balansdagen och ger på så vis endast en ögonblicksbild. En kassalikviditet över 100 indikerar att företaget kan betala sina kortsiktiga skulder direkt.

Kassalikviditeten i branschen har förbättrats i både övre och undre kvartilen. För Almega Serviceentreprenörernas medlemmar har medianen ökat medan övre och undre kvartilen har minskat något. Kassalikviditeten är god i branschen. Alla kvartilvärden ligger över 100.

Figur 11. Kassalikviditet

Bransch	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12
Kassalikviditet Övre kvartil	200,6	209,2	210	212,8	223
Kassalikviditet Median	145	141,4	148,1	149,3	152,4
Kassalikviditet Undre kvartil	105,7	106,3	110,2	110,3	111,5

Almega Serviceentreprenörerna	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12
Kassalikviditet Övre kvartil	174,3	179	183	181,8	177,6
Kassalikviditet Median	129,3	128,7	135,5	134,3	135,4
Kassalikviditet Undre kvartil	100,3	103,7	108	105,8	105,2

*Kassalikviditet anges i procent och beräknas som (summa omsättningstillgångar – varulager mm) * 100/summa kortfristiga skulder.*

1.8 VINSTPROCENT

Vinstprocent visar bidraget per omsättningskrona från årets rörelse efter att samtliga rörelsekostnader täckts och finansiella intäkter lagts till. Detta bidrag skall räcka för att täcka räntekostnader och skatter samt ge en acceptabel vinst per omsättningskrona.

Vinstprocenten har minskat i den övre kvartilen för Almega Serviceentreprenörernas medlemmar. I övrigt är det endast små förändringar.

Figur 12. Vinstprocent (Procent)

Bransch	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12
Vinstprocent, Övre kvartil	9,1	9,3	10,8	10,7	11,1
Vinstprocent, Median	3,7	3,7	4,6	4,5	4,6
Vinstprocent, Undre kvartil	0	0,2	0,3	0,3	0,1

Almega Serviceentreprenörerna	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12
Vinstprocent, Övre kvartil	7,8	8,1	9	8,5	8
Vinstprocent, Median	3,7	3,6	4,5	3,5	3,9
Vinstprocent, Undre kvartil	0,5	0,4	0,7	0,5	0,5

*Vinstprocent anges i procent och beräknas som justerat resultat efter finansiella intäkter * 100/nettoomsättning.*

1.9 ARBETSKRAFTSKOSTNAD/OMSÄTTNING

Ett av de mer intressanta nyckeltalen i branschen är arbetskraftskostnad/omsättning. Precis som flera andra tjänstenärningar så utgör arbetskraften den största kostnaden för företagen. I en personalintensiv bransch som denna, utgör ofta arbetskraftskostnaden närmare 80 procent av ett företags omsättning om företaget inte använder underentreprenörer eller bedriver andra verksamheter utöver städning.

Underentreprenörer är dock vanligt förekommande (45,6 procent av företagen använder underentreprenörer). Detta och utvecklingen av mindre arbetskraftsintensiva kringtjänster är några av förklaringarna till varför medianen för arbetskraftskostnaden/omsättning är förhållandevis låg.

Om man jämför med förra året har arbetskraftskostnadernas del av omsättningen ökat för samtliga kvartilvärden. Medianen är 62,7 procent för branschen som helhet och 66,3 procent för Almega Serviceentreprenörerna. Den genomsnittliga lönekostnaden per anställd i branschen är 333 000 kronor. Motsvarande siffra för Almega Serviceentreprenörernas medlemmar är 350 000 kronor.

Figur 13. Arbetskraftskostnad/omsättning (Procent)

Bransch	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12
Arbetskraftskostnad/oms Övre kvartil	66,1	66,2	66,4	70,2	75,9
Arbetskraftskostnad/oms Median	53,9	52,6	52,8	55,1	62,7
Arbetskraftskostnad/oms Undre kvartil	35,8	35,9	34,4	37,9	44,2

Figur 14. Arbetskraftskostnad/omsättning – Almega Serviceentreprenörerna

Almega Serviceentreprenörerna	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12
Arbetskraftskostnad/oms Övre kvartil	69,8	70,8	70,8	75,5	77,1
Arbetskraftskostnad/oms Median	59	59,6	58,9	65	66,3
Arbetskraftskostnad/oms Undre kvartil	41,1	42,7	44,1	47	50,9

1.10 NETTOOMSÄTTNING PER ANSTÄLLD

Nettoomsättning per anställd är ett ofta använt mått på hur effektivt företaget utnyttjar personalresurserna. Den påverkas också av förändringar i produktionsprocessen. Nettoomsättningen per anställd har ökat årligen under de senaste fem åren. Den genomsnittliga årliga nettoomsättningen per anställd i branschen är 593 tkr och för Almega Serviceentreprenörerna är den 621 tkr. Ökningen förklaras delvis av ökade priser på tjänsterna som företagen erbjuder. Men den huvudsakliga ökningen ligger i möjligheten att lägga till andra närliggande tjänster som medför en mer rationell verksamhet. Tjänster som kan utföras med samma personal.

Figur 15. Omsättning per anställd

Bransch	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12
Oms/anst (Tkr)	558	575	581	591	593

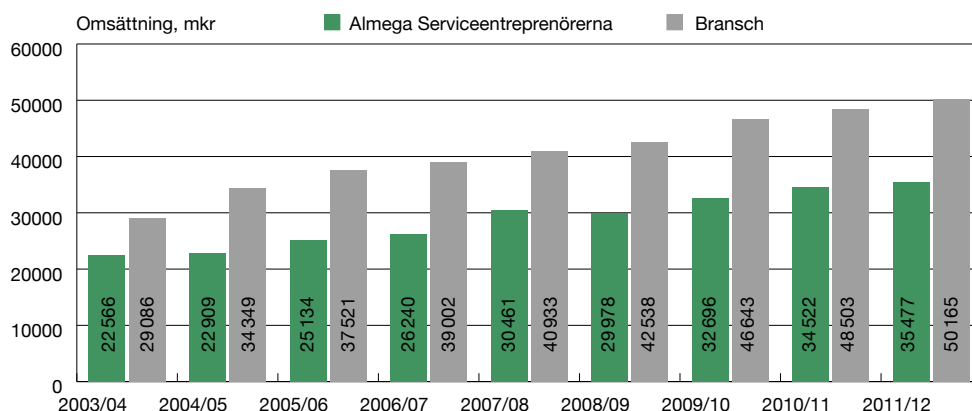
Almega Serviceentreprenörerna	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12
Oms/anst (Tkr)	569	600	597	608	621

Som jämförelse kan nämnas att nettoomsättningen per anställd i hotell- och restaurangbranschen är närmare 1,3 miljoner kr. Nettoomsättningen per anställd där är alltså betydligt högre jämfört med städ- och servicebranschen.

1.11 ANTAL ANSTÄLLDA

Det totala antalet anställda inom branschen och hos Almega Serviceentreprenörernas medlemmar har ökat. Branschen sysselsätter över 50 000⁶ personer, en ökning med nästan 1 500 personer i jämförelse med år 2011. Se figur 15. Almega Serviceentreprenörernas medlemmar sysselsätter 35 500 personer jämfört med 34 500 året innan, en ökning med 1000 personer. En stor del av den totala ökningen i branschen ligger hos Almega Serviceentreprenörernas stora medlemsföretag.

⁶ Omfattar även företag som har anställda med funktionsnedsättning i sin städverksamhet.

Figur 16. Utveckling av antal anställda**Figur 17.** Rangordning – Antal anställda

Nr.	Företag	Anställda	Nr.	Företag	Anställda
1	ISS Facility Services AB	8 262	31	Hs Service och Support AB	155
2	Sodexo AB	4 430	32	Hadesten Ren AB	147
3	Coor Service Management AB	2 636	33	Miab i Södertälje AB	146
4	ISS Trafficare AB	1 092	34	Adlersons Fönsterputs & Städ AB	144
5	Compass Group AB	1 060	35	Belesia Lokalvård AB	138
6	Förenade Service i Sverige AB	988	36	Maries Puts & Städ AB	125
7	Coor Service Management AIFM AB	646	37	Fervent Cleaning Company AB	124
8	Lassila & Tikanoja Service AB	524	38	Rahm's Fönsterputs & Städ AB	121
9	Inspira AB	435	39	Comparative AB	120
10	Norrlands Miljövård AB	400	40	Städab Service Partner Sverige AB	120
11	Mellansvenska Städ AB	352	41	Effekt Svenska AB	119
12	Sörmland Landstingsservice AB	351	42	Ts Lokalvård AB	118
13	Sodexo Trafik AB	350	43	Ultra Clean i Malmö AB	118
14	Allianceplus AB	343	44	Personstöd Mälardalen AB	115
15	Västmanlands Städ & Flytt-Tjänst AB	329	45	Sydsvenska Städ AB	114
16	L&T Östgöta Städ AB	319	46	Exiso AB	114
17	Renieriet AB	304	47	ADA Service Partner AB	113
18	Nca Facility Services AB	298	48	Rent Hos Dig Sverige AB	105
19	Rengörare Näslund AB	298	49	Mälardalens Entreprenadstäd AB	98
20	Rimab Facility Service AB	290	50	Städ-Team i Närke AB	97
21	Miab AB	284	51	Ren Extra AB	92
22	Bohus Städ Patric Svensson AB	282	52	Svenska Inst. För Miljö och Hälsa AB	91
23	Skaraborgs Städ AB	281	53	Serviceföretaget Pima AB	91
24	V-Städ AB	272	54	Ff - Fastighetsservice AB	90
25	Express Gruppen AB	266	55	Städgladen AB	90
26	PMI Clean AB	255	56	Städhuset i Stockholm AB	90
27	Teknostäd AB	229	57	Belles Golv & Städ AB	90
28	Städkedjan Sverige AB	211	58	Stockholms Städsystem AB	87
29	Support Syd AB	205	59	Kontorstädning AB	87
30	Sesab Service AB	189	60	Lamaro AB	86

Baserat på den senaste tillgängliga årsredovisningen (uppgifter är hämtade maj 2013)

1.12 DE ANSTÄLLDAS ARBETSSTÄLLE, UTBILDNING OCH FÖDELSEREGION

SCB redovisar bland annat statistik över anställdas arbetsställen, utbildningsnivåer och de anställdas födelseregion för hela sysselsättningsgruppen. I år har vi kompletterat statistiken med siffror från företag som har anställda med funktionsnedsättning i sin städverksamhet och som inte redovisas under samma yrkeskod.

Figur 18 visar fördelningen över anställdas sektorstillhörighet, mellan 2005 och 2011. Antalet anställda baseras på yrkesgruppen städpersonal enligt SSYK (Svensk standardisering för yrkesklassificering) 9122 samt anställda med funktionsnedsättning som arbetar med lokalvård (5 655), totalt 75 413 anställda. I figur 18 visas en tydlig trend av övergång från offentlig till privat sektor, vilket är en av förklaringarna till branschens tillväxt.

De anställda inom privata sektorn har ökat med över 10 000 anställda mellan 2005 och 2011, medan inom stat, kommun och landsting minskat (inklusive offentligt ägda företag) med närmare 4 000*.

Figur 18. Arbetsställe

Arbetsställe	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Förändring 2005–2011
Aktiebolag ej offentligt ägda	33 116	36 358	37 419	39 208	39 130	41 522	43 396	10 280
*Primär kommunal förvaltning	15 365	15 050	14 543	14 794	13 765	13 302	12 784	–2 581
Företag som bedriver verksamhet med funktionsnedsatta	4 217	4 764	4 418	5 065	5 382	5 757	5 655	1 438
*Landsting	4 650	4 524	4 306	4 051	3 896	3 656	3 562	–1 088
Övriga företag, ej offentligt ägda	2 190	2 429	2 579	2 685	2 741	3 139	3 119	929
Övriga organisationer	2 807	2 979	2 875	2 859	2 685	2 783	2 705	–102
*Kommunalt ägda företag och organisationer	1 440	1 841	1 918	2 006	1 841	1 986	2 054	614
*Statlig förvaltning	1 871	1 821	1 732	1 592	1 470	1 474	1 501	–370
*Statligt ägda företag och organisationer	1 017	773	620	456	468	458	622	–395
*Statliga affärsverk	104	96	89	66	58	15	12	–92
*Övriga offentliga institutioner	6	7	7	7	4	2	3	–3
Totalt	66 783	70 642	70 506	72 789	71 440	74 094	75 413	

Figur 19 nedan visar antal anställda i branschen och deras olika utbildningsnivåer. 14 procent av de anställda har en eftergymnasial utbildning vilket är 2 procentenheter fler jämfört med föregående år. Omfattar inte anställda med funktionsnedsättning som arbetar med lokalvård.

Figur 19. Anställdas utbildningsnivå

De anställdas utbildningsnivå	2 010	2010 %	2 011	2011 %
Gymnasial utbildning, högst 2 år	19 411	28 %	19 540	28 %
Gymnasial utbildning, 3 år	15 112	22 %	15 892	23 %
Förgymnasial utbildning, 9 (10) år	14 197	21 %	14 144	20 %
Förgymnasial utbildning kortare än 9 år	9 492	14 %	9 272	13 %
Eftergymnasial utbildning, mindre än 3 år	5 068	7 %	5 462	8 %
Eftergymnasial utbildning, 3 år eller mer	3 704	5 %	4 134	6 %
Uppgift om utbildningsnivå saknas	1 307	2 %	1 269	2 %
Forskarutbildning	46	0,1 %	45	0,1 %
Antal	68 337		69 758	

Städ- och servicebranschen är en av de mest mångkulturella branscherna i Sverige. Uppgifter från SCB år 2011 visar att 46 procent av de anställda i branschen är födda i ett annat land än Sverige vilket är en ökning med två procentenheter jämfört med 2010.

Det är en ökning med 11 procentenheter jämfört med 2005 (35 procent). Om utvecklingen fortsätter i samma takt kommer antalet utlandsfödda vara i majoritet inom städ- och servicebranschen om några år. Även utlandsfödda män (45 procent) väljer städ- och serviceyrket i betydligt högre utsträckning jämfört med svenskfödda män (19 procent).

Figur 20. Födelseregion

Födelseregion	Kvinnor	Män	Totalt 2010	Totalt 2011	Andel %
Sverige	32 422	6 242	38 201	38 664	54,21 %
Europa ex. Norden	9 852	3 335	12 064	13 187	18,49 %
Asien	6 604	2 650	8 316	9 254	12,98 %
Afrika	1 812	2 147	3 624	3 959	5,55 %
Sydamerika	1 768	1 463	3 057	3 231	4,53 %
Norden ex. Sverige	2 192	261	2 568	2 453	3,44 %
Nord och Mellanamerika	294	240	475	534	0,75 %
Okänt födelseland	13	9	18	22	0,03 %
Oceanien	11	5	14	16	0,02 %

1.13 ÅLDERSINTERVALL

Enligt SCB arbetade 69 758 personer med städtjänster i Sverige under 2011 (yrkeskod 9122).

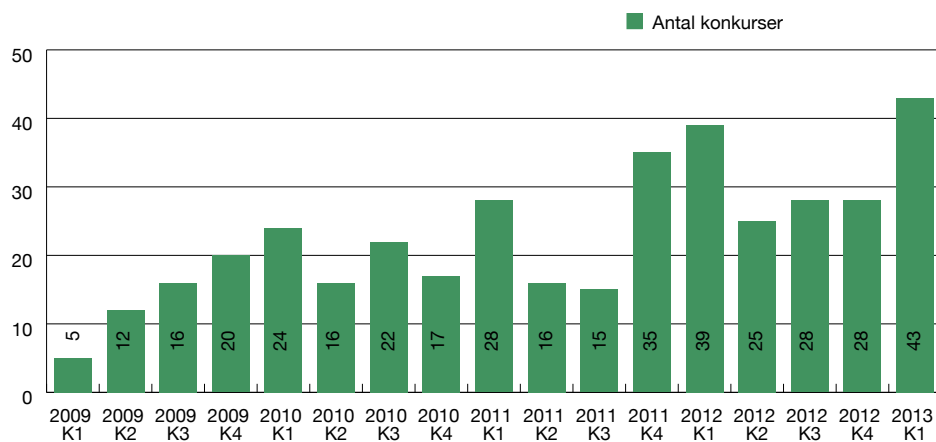
I jämförelse med SCB:s statistik gällande städ- och servicepersonal för anställda inom både privat och offentlig sektor så finns det några tydliga skillnader. Hos offentliga verksamheter är en betydligt högre andel mellan 50 och 64 år jämfört med privata företag. 48 procent för offentlig sektor jämfört med 26 procent för privata företag är mellan 50 och 64 år gamla. Det är betydligt större kvinnodominans hos offentliga verksamheter där 90 procent är kvinnor. Hos privata företag är andelen kvinnor 60 procent.

Figur 21. Åldersintervall

Åldersintervall	Offentliga verksamheter	Privata företag
18 – 24	7 %	12 %
25 – 29	5 %	12 %
30 – 34	6 %	12 %
35 – 39	8 %	13 %
40 – 44	12 %	13 %
45 – 49	15 %	13 %
50 – 64	48 %	26 %

1.14 KONKURSSTATISTIK OCH NYSTARTADE FÖRETAG

Antal konkurser inom städ- och servicebranschen har ökat kraftigt från och med kvartal fyra 2011 till och med kvartal 1 2013 (6 kvartal). Det totala antalet konkurser under den perioden är 198, under föregående 6 kvartalsperioder var antalet konkurser 114. Totalt har 389 företag gått i konkurs sedan januari 2009 (Kvartal 1 2013 inräknat). Den samlade skulden som företagen har lämnat efter sig uppgår till 420 miljoner.

Figur 22. Totalt antal konkurser i Sverige, kvartalsvis

1.15 NYREGISTRERING AV FÖRETAG

Under 2011 och 2012 registrerades det ovanligt många nya företag, nämligen 567 stycken vilket är betydligt fler än under 2009–2010 (345 st.).

Figur 23. Registrerade företag (2005–2013 kvartal 1)

Registrerade företag 2005 – kv.1 2013	Antal
2005	86
2006	106
2007	133
2008	129
2009	113
2010	232
2011	293
2012	274
2013 Kvartal 1	48

2. UNDERSÖKNING BLAND MEDLEMSFÖRETAG

I denna del presenteras resultaten från en enkätundersökning som gått ut under 2013 till Almega Serviceentreprenörernas medlemmar⁷. 2013 års undersökning visar att omsättningsutvecklingen återigen är positiv efter ett mellanår. En stor andel av företagen är optimistiska inför det kommande året. Det är något färre företag som ser en positiv omsättningsutveckling under 2013 jämfört med 2012. Närmare 50 procent av företagen har haft en ökning av antalet anställda vilket är betydligt fler än förväntningarna (36,5 procent) var vid föregående års enkät. Av de som nyrekryterats under det senaste året kom 50 procent från arbetslöshet (44 procent föregående år).

De flesta företagen upplever att konkurrensen har ökat under de senaste åren med en ökad prispress som följd. Majoriteten av de tillfrågade företagen anser att de inte har kunnat höja priserna i samma takt som lönekostnaderna har höjts.

Andelen av Almega Serviceentreprenörernas medlemsföretag som väljer att delta i offentlig upphandling har ökat från 37,5 procent till 42,4 procent. Det är en ökning med närmare fem procentenheter jämfört med föregående år, vilket är positivt. Det är fortfarande alltför många företag som väljer att avstå från offentliga upphandlingar.

För de företag som deltog i offentlig upphandling stod intäkterna därifrån i genomsnitt för 27 procent av omsättningen, vilket är en minskning med 6 procentenheter. Det främsta problemet med offentlig upphandling är, enligt medlemsföretagen, att för stor vikt läggs vid priset. Det är också den vanligaste anledningen till att företag väljer att inte delta i offentlig upphandling.

En majoritet av företagen anser att den offentliga upphandlingen inte fungerar tillfredsställande. Kritiken kvarstår från de undersökningar som genomförts tidigare år.

I årets medlemsundersökning har även nya frågor ställts till företagen angående bland annat offentlig upphandling bidrag från arbetsförmedlingen.

Sjukfrånvaron hos Serviceentreprenörernas medlemsföretag är, totalt sett, högre i år jämfört med föregående år och är lägre för tjänstemän än för kollektivanställda. Majoriteten av företagen anser sig ha ett behov av ökad kompetensutveckling för servicemedarbetare och arbetsledare. Samtidigt ökar andelen anställda som genomgått någon av branschens yrkesutbildningar SRY eller PRYL (eller liknande).

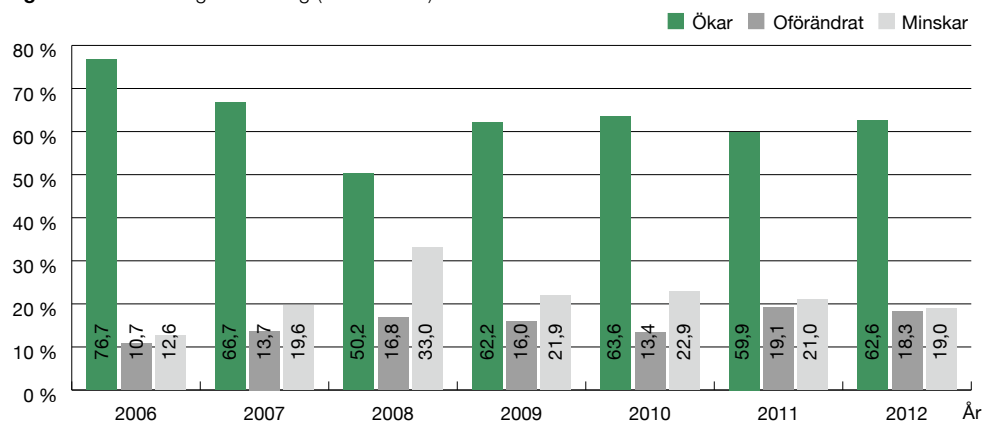
2.1 KONJUNKTUR

2013 års rapport visar att omsättningen ökar igen, bland medlemsföretagen, efter ett mellanår. Alla nyckeltal har förbättrats jämfört med 2011. 62,6 procent av företagen har haft en positiv omsättningsutveckling, vilket är bättre än förväntningarna (57 procent trodde på en förbättring) inför 2012. För 19 procent av företagen har omsättningen minskat, vilket är lika med förväntningarna inför 2012. Se figur 24.

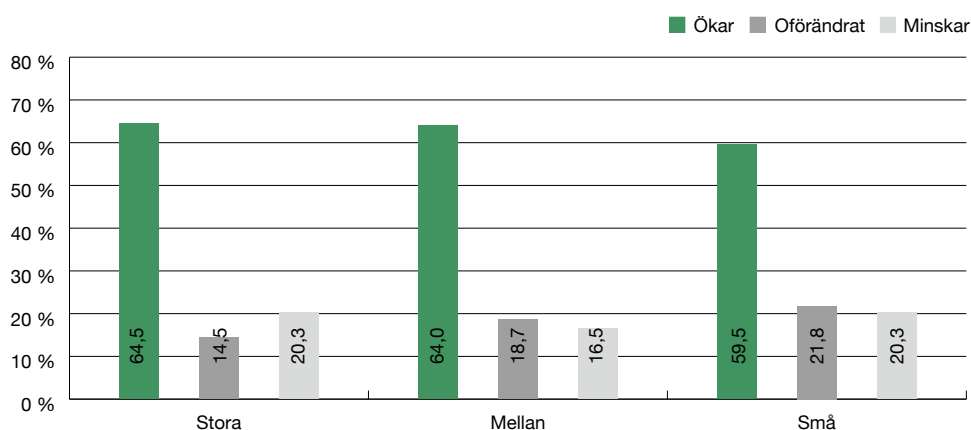
⁷ Städ- och saneringsföretag

Det är jämn omsättningsutveckling för små, mellan och stora företagen. Omsättningen har minskat för allt färre företag jämfört med föregående år som kan ses i figur 25.

Figur 24. Omsättningsutveckling (2007–2012)

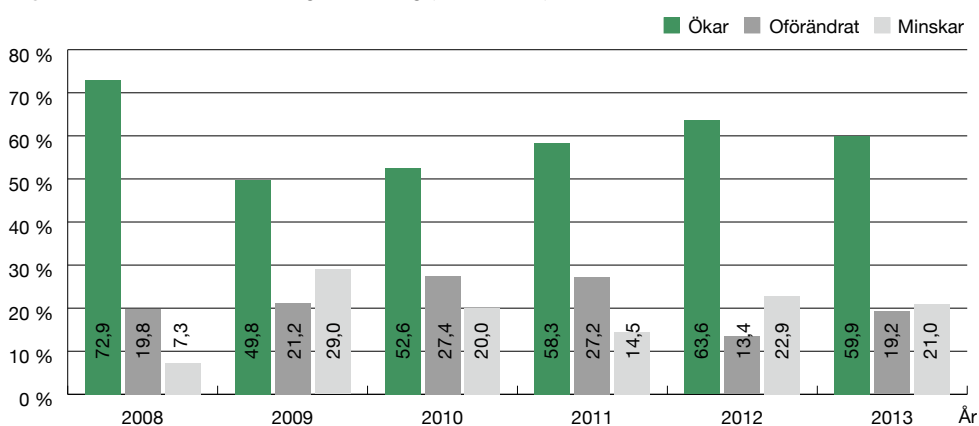

Figur 25. Utveckling av omsättning under 2012 jämfört med föregående år (företagsstorlek)

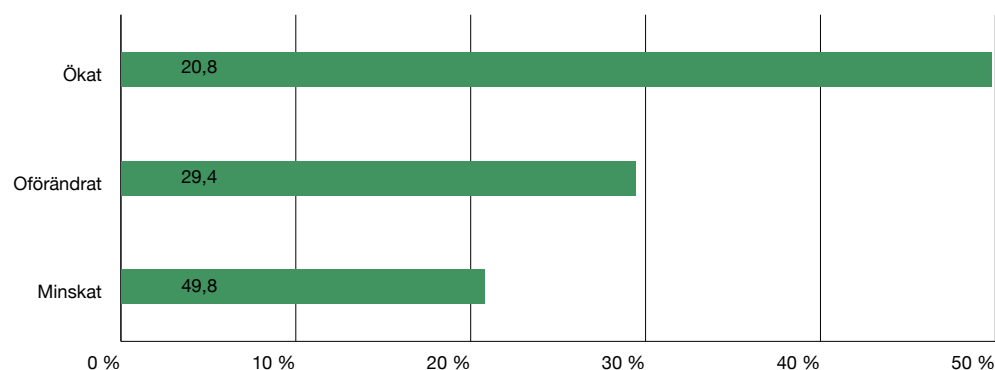
En stor andel av företagen är fortfarande optimistiska jämfört med föregående år. Det är något färre företag som spår positivt på omsättningsutvecklingen under 2013 jämfört med 2012. Årets konfidensindikator (andelen positiva i % minus andelen negativa i %) är 38,9 % vilket är mer än två procentenheter lägre jämfört med 2012. Stora (76 procent) och mellanstora (60 procent) företag är mer optimistiska än små företag (55 procent).

Figur 26. Förväntad omsättningsutveckling (2008–2013)

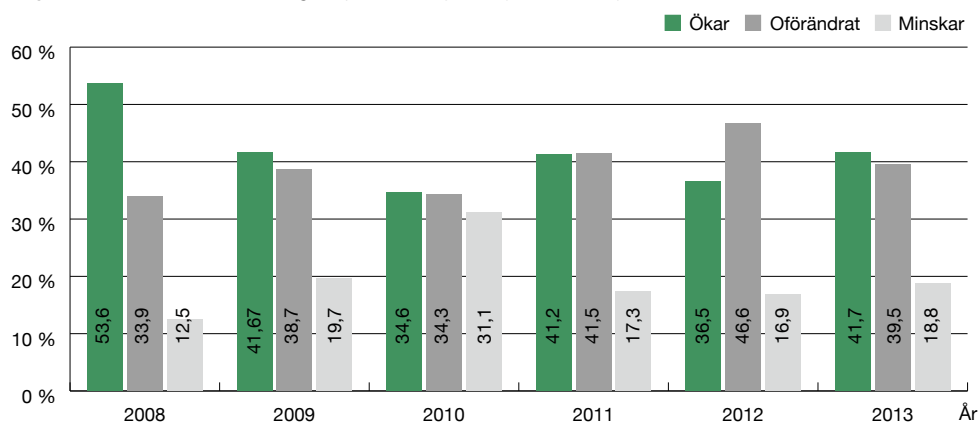

Närmare 50 procent av företagen har haft en ökning av antalet anställda vilket är betydligt fler än förväntningarna (36,5 procent) vid föregående års enkät. Antalet årsanställda har ökat för 76 procent av de stora företagen och 58 procent av mellan-stora företagen. Antalet årsanställda har ökat hos 50 procent av företagen vilket är fler jämfört med föregående år (37 procent).

Figur 27. Personalstyrkans utveckling 2012

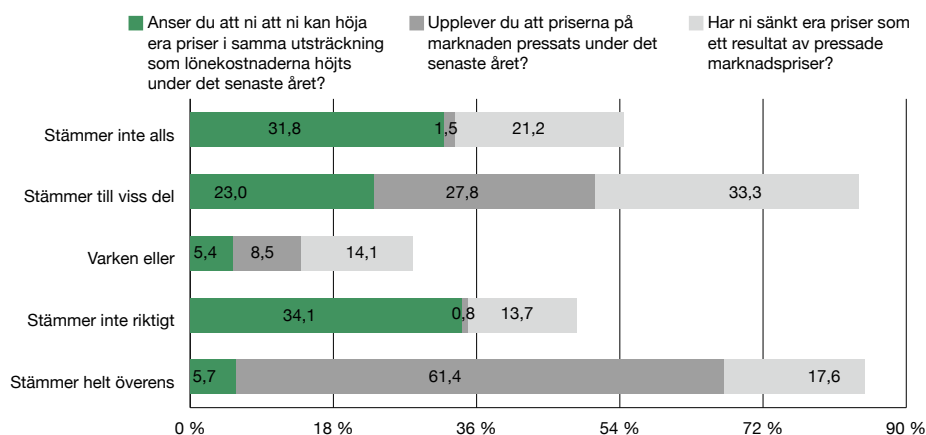

Figur 28. Förväntad utveckling av personalstyrkan (2008–2013)

2.2 KONKURRENS OCH RESULTAT

Närmare 90 procent av företagen i branschen upplever att priserna på marknaden har pressats under de senaste åren. Fler än hälften av företagen har sänkt sina priser till följd av den upplevda prispressen. Prispressen gör det svårt för företagen att höja sina priser i samma takt som lönekostnaderna ökar. Fler än hälften av företagen uppger att de inte kan höja priserna i takt med löneökningarna.

Figur 29. Frågor om kostnader och priser

Konkurrens på lika villkor är positivt för marknaden, dock blir det ett problem för branschen när konkurrensen kommer från oseriösa företag⁸. Närmare 80 procent av företagen svarade att det är ett problem (till och med ett stort eller mycket stort problem) när de blir utsatta för denna konkurrens. Enligt undersökningen drabbas branschens företag främst på följande sätt av konkurrensen från oseriösa företag; priserna dumpas till ohållbara nivåer samt att den allmänna bilden av städ- och servicebranschen försämras.

2.3 BIDRAG

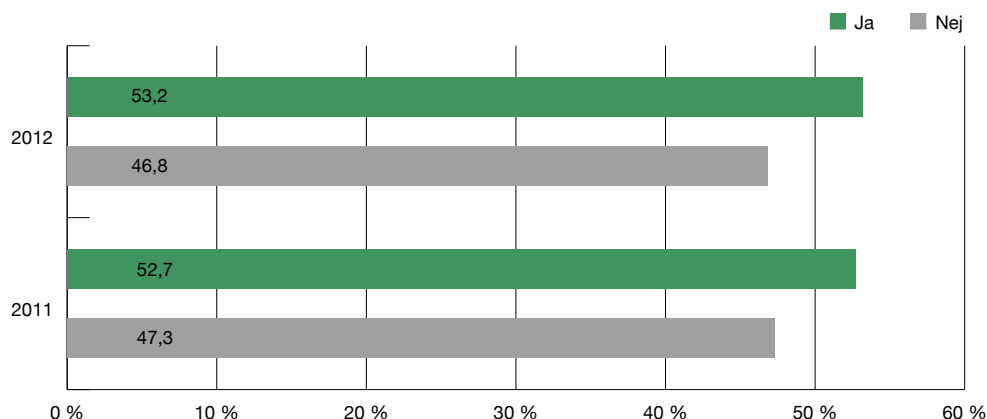
”Tanken är bra men det missbrukas för ofta”

”Vi upplever att företag missbrukar och sätter det i system, att ta in lönebidrag för att vinna anbud”

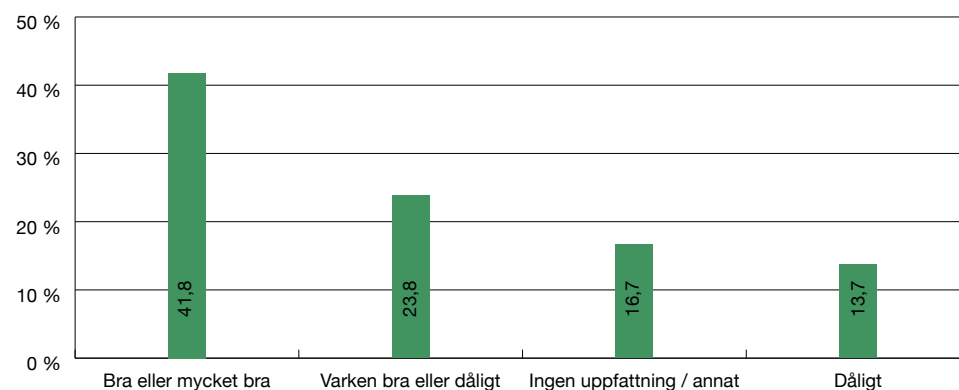
Det finns flera olika bidrag för företagen att söka från Arbetsförmedlingen vid nyanställningar. (Instegsjobb, lönebidrag, nystartsjobb, offentligt skyddat arbete, särskilt anställningsstöd, trygghetsanställning och utvecklingsanställning) Andelen som har fått något eller några av dessa bidrag inom SSK (SCB yrkesklassificering) 9122 Hotell- och kontorsstädare var ca 6 200 personer under 2012 vilket är 12 procent av branschens anställda.

Enligt enkätsvaren är det 53 procent av företagen som har anställda med något av bidragen från arbetsförmedlingen. Att bidragen inte ska få påverka och snedvrider konkurrensen vid upphandlingar, är en allmän åsikt bland medlemsföretagen.

⁸ Med oseriösa företag menas företag som inte följer lagar och/eller avtal

Figur 30. Andel företag som har anställda med bidrag från Arbetsförmedlingen

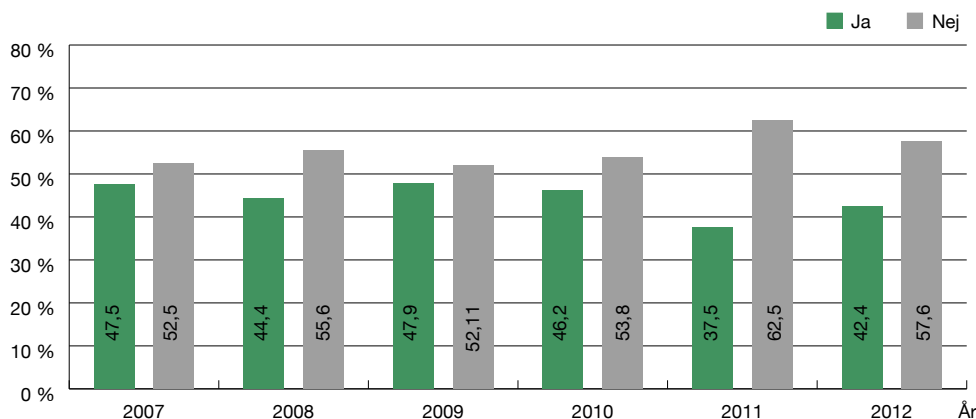
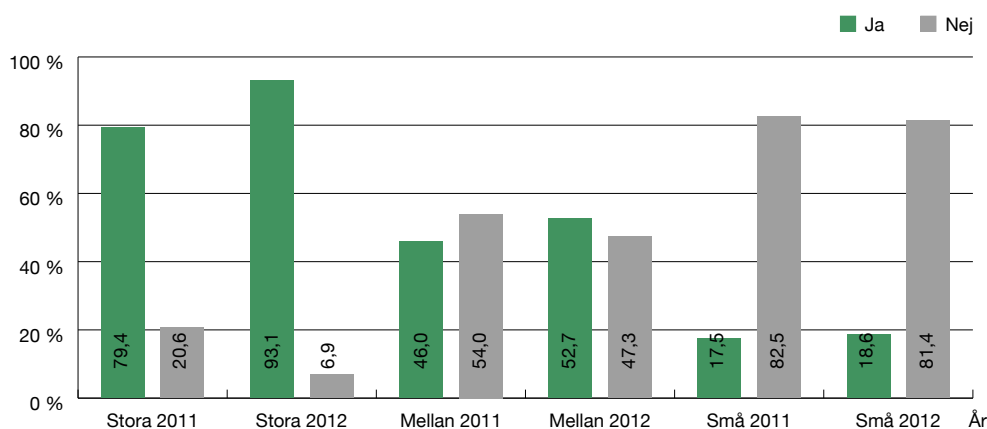
De flesta företagen är positiva till bidragen men flera svarande menar att det är viktigt att konkurrensen inte sätts ur spel. Man menar även att oseriösa aktörer har satt i system att utnyttja bidragen för att vinna kontrakt.

Figur 31. Vilket är ditt ställningstagande till de olika bidragen från arbetsförmedlingen?

2.4 OFFENTLIG UPPHANDLING

”Endast 42 procent av medlemsföretagen deltar i offentliga upphandlingar”

Andelen av Almega Serviceentreprenörernas medlemsföretag som väljer att delta i offentlig upphandling har ökat från 37,5 procent till 42,4 procent. Det är en ökning med närmare fem procentenheter jämfört med föregående år. Det finns ett ökat intresse att delta i offentliga upphandlingar oavsett företagsstorlek. Intresseökningen är störst hos de stora bolagen.

Figur 32. Andel medlemsföretag som deltagit i offentlig upphandling (2007–2012)**Figur 33.** Andel medlemsföretag som deltagit i offentlig upphandling (Företagsstorlek)

Företagens genomsnittliga delomsättning 2012 från offentlig upphandling var i viktad form 27 procent. Motsvarande siffra under föregående år var 21 procent. Det är därmed tydligt att andelen av företagens omsättning som kommer från offentlig upphandling ökar samtidigt som andelen företag som deltar i offentlig upphandling ökar. Detta indikerar att samtliga företag deltagande i offentliga upphandlingar ökar.

Anledningen till att en majoritet av företagen inte medverkade i offentlig upphandling under det senaste året är framförallt prisfokuseringen. Att allt för stort fokus läggs på lägsta pris är något som de flesta svarande företagen såg som en anledning till att inte delta i offentlig upphandling.

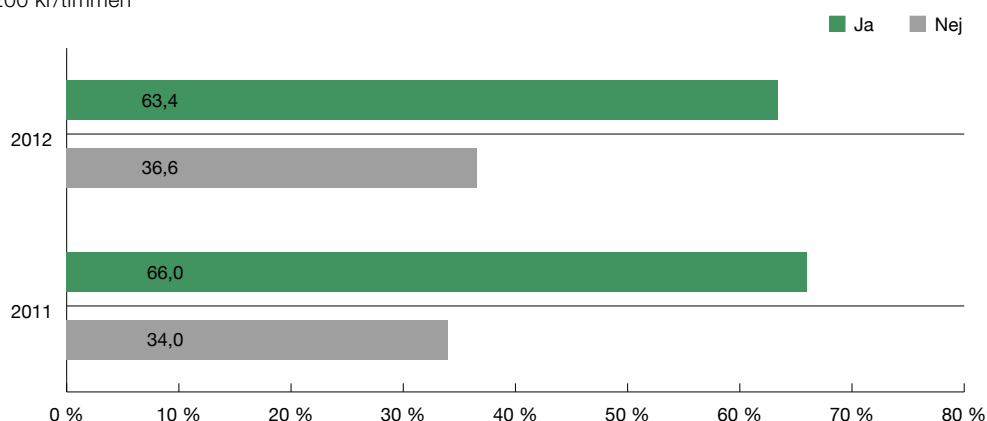
Ser man över tiden har fokuseringen på lägsta pris varit ett växande problem. I årets undersökning kan vi se att prisfokus fortfarande är den vanligaste anledningen till att inte delta, men att något färre företag än tidigare år ser det som tillräckligt stor anledning för att inte delta. Andra anledningar till att företag inte deltar i offentlig upphandling är att de anser att processen är för komplicerad eller att de inte anser sig tillräckligt stora för uppdraget.

”63 procent av företagen har deltagit i en offentlig upphandling, under de senaste två åren, där antaget anbud varit under 200 kr/timme”

Att alltför stort fokus läggs på lägsta pris återspeglades också i svaren på frågan om vilka områden företagen ansåg vara problematiska vid offentlig upphandling. 63 procent av företagen har deltagit i offentlig upphandling där antaget anbud har varit under 200 kr i timmen⁹.

Andra områden som lyftes fram som problematiska var kunskapsbrist hos upphandlande enhet samt dålig uppföljning av ställda krav. De tre främsta problemområdena kvarstår således från föregående år.

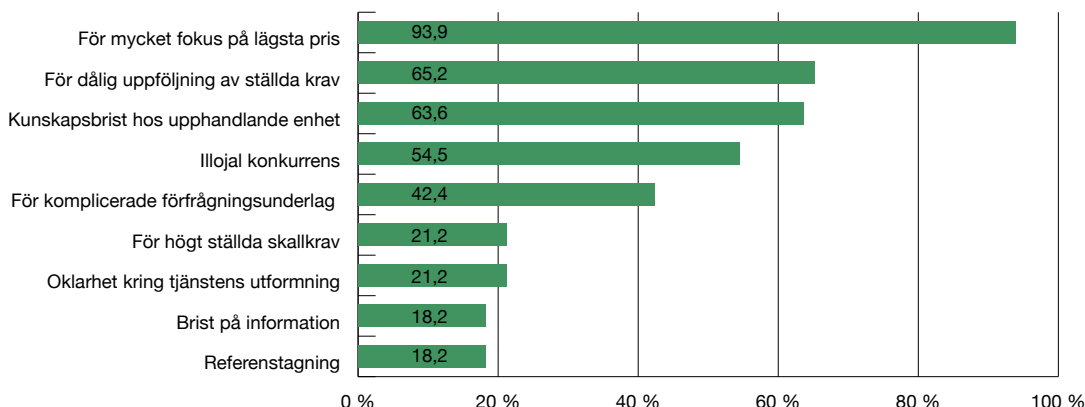
Figur 34. Deltagit i en offentlig upphandling, under de senaste två åren, där antaget anbud varit under 200 kr/timmen

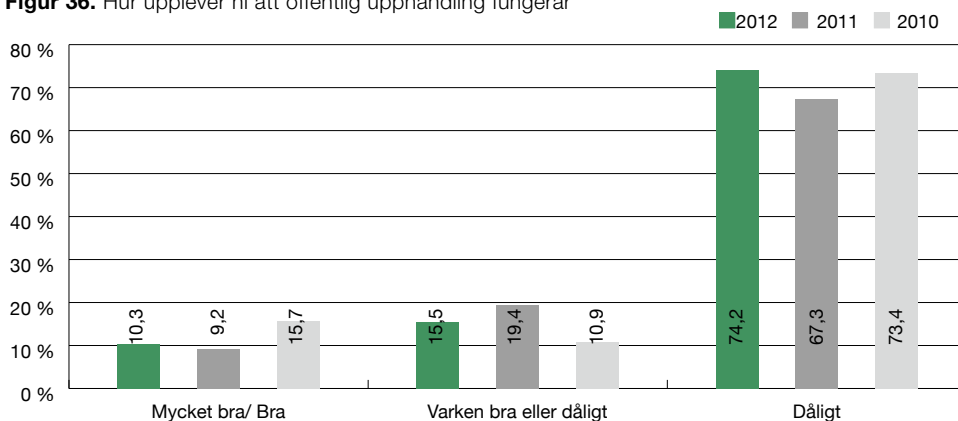
”Lägsta pris – Referens på uppdrag på 30 000 m² – Vi är inte tillräckligt stora för att delta – de seriösa företagen kalkylerar enligt kraven, men upphandlaren följer inte upp avtalet”

Offentliga upphandlarnas stora fokus på lägsta pris är den största anledningen till att företagen inte deltar i offentliga upphandlingar. Att processen upplevs vara för komplicerad samt att allt fler upphandlare ställer krav på företagsstorlek gillas inte av medlemsföretagen. Att ställa krav på företagsstorlek eller krav på referensuppdrag på en viss storlek kan missgynna konkurrensen. Att beställaren inte följer upp avtalet enligt de egna kraven kan innebära att uppdrag går till företagen som inte levererar enligt beställarens anbudsfrågan.

⁹ Timkostnaden för arbetare enligt 2013 års kollektivavtal mellan Almega Serviceentreprenörerna och Fastighetsanställdas Förbund & SEKO vid ingångslön var 185,10 kr (lön + semesterersättning + sociala kostnader + Fora och särskild löneskatt).

Figur 35. Problem vid offentlig upphandling i rangordning (fakta från 2012)

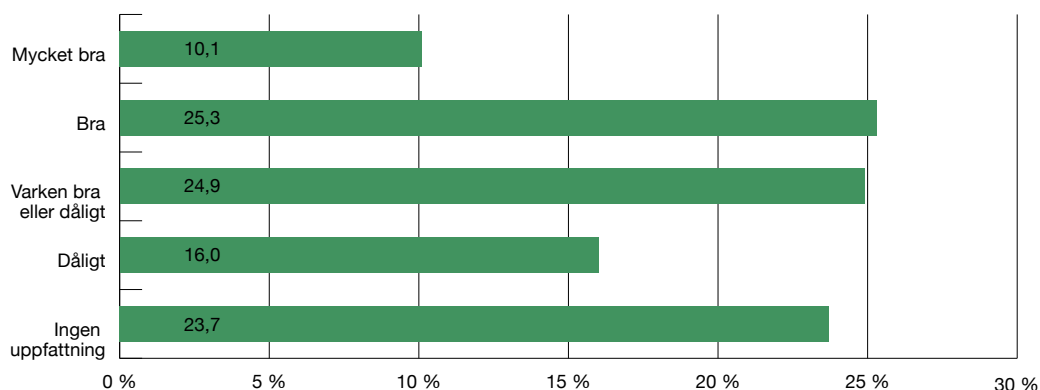
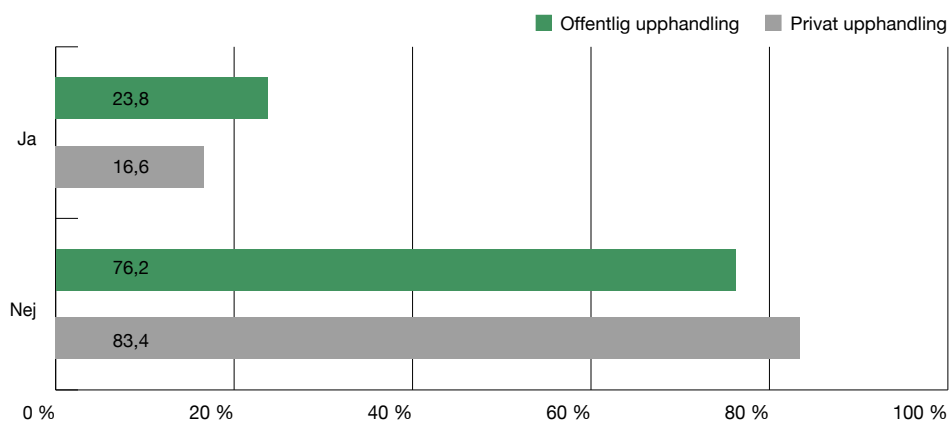
Drygt 74 procent (67 procent föregående år) av medlemmarna är negativa till hur offentlig upphandling fungerar och endast 10 procent (9 procent föregående år) tycker att det fungerar bra eller mycket bra.

Figur 36. Hur upplever ni att offentlig upphandling fungerar

2.4 VITESKLAUSULER I UPPHANDLINGAR

I föregående års undersökning ställdes nya frågor om företagens inställning till vitesklausuler kopplade till ej rapporterade intyg om personalens utbildningsstatus eller ej rapporterade kvalitetsuppföljningar. 35 procent av företagen är positiva och 16 procent negativa till vitesklausuler.

Det är vanligare med vitesklausuler i offentliga (24 procent) än i privata upphandlingar (17 procent). Betydligt fler stora- och medelstora företag (40 procent) jämfört med små företag (9 procent) har deltagit i upphandlingar med vitesklausuler, vilket kan uppfattas som att det är vanligare med viten i större upphandlingar.

Figur 37. Vitesklausuler i upphandlingar**Figur 38.** Andel företag som har deltagit i en upphandling med vitesklausuler

2.5 PRISUTVECKLING¹⁰

Möjligheten att sätta priser som matchar företagens kostnader är helt avgörande för branschens totala utveckling. Varje år höjs företagens kostnader, främst till följd av löneutvecklingen för de anställda, där lönekostnaderna utgör företagens största utgiftspost. På uppdrag av Almega Serviceentreprenörerna tar SCB fram ett städindex som redovisas två gånger per år och som följer företagens kostnadsutveckling. Sedan år 2008 redovisar också SCB ett tjänsteprisindex för rengöring och lokalvård som följer hur de faktiska priserna förändras på marknaden. Genomsnittet för kostnadsökningar under de sex senaste åren är 3,7 procent per år. Det stödjer också företagens upplevelse om att kostnaderna har ökat mer än de kan höja priserna gentemot sina kunder. Denna utveckling med en ökad konkurrens och ökad prispress riskerar att hämma branschens totala utveckling, tillväxt, personalutveckling och kvalitet. Figur 39 visar en jämförelse över pris- och kostnadsutveckling för branschen.

¹⁰ Underkapitel 2.5 grundar sig inte på data från Almega Serviceentreprenörernas medlemsundersökning, utan på siffror från Statistiska Centralbyrån (SCB).

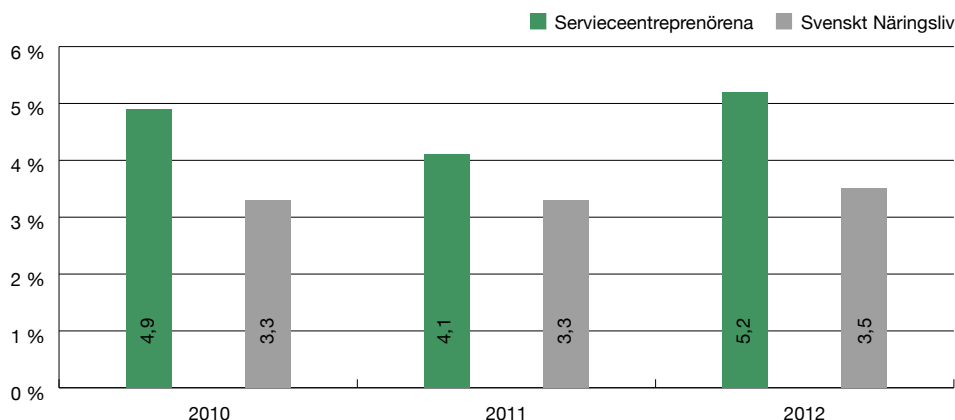
Figur 39. Kostnads- och prisutveckling

År	SCB Stäindex (november) kostnadsökning	SCB Tjänsteprisindex Prisökning	Differens
2012	3,10%	2,75%	- 0,35 %
2011	2,30%	1,74%	- 0,56 %
2010	1,60%	1,47%	- 0,13 %
2009	4,40%	2,20%	- 2,20 %
2008	4,40%	Start	
2007	6,60%		

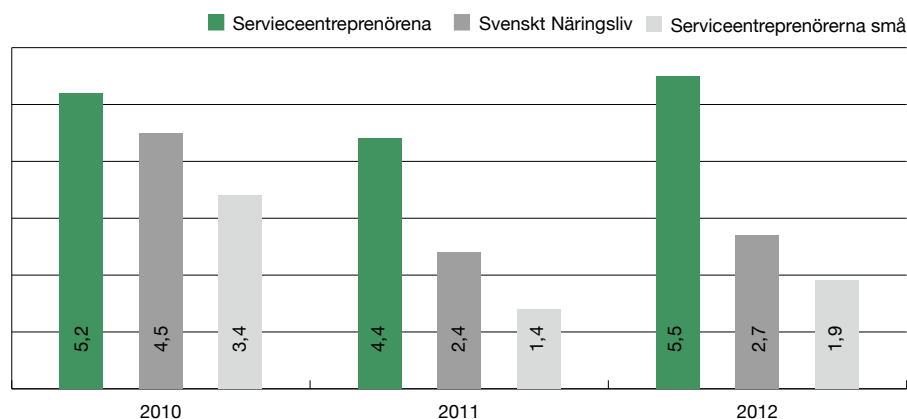
2.6 PERSONALSTATISTIK

2.6.1 SJUKFRÅNVARO ¹¹

Svenskt Näringsliv redovisar att sjukfrånvaron för kollektivanställda och tjänstemän i genomsnitt var 3,51 procentenheter år 2012. Det är en ökning med 0,2 procent jämfört med föregående år. För arbetare är sjukfrånvaron högre (5,3 procent) än för tjänstemän (1,9 procent). Utifrån svaren från medlemmarna i Almega Servicecentreprenörerna har stora företag högre sjukfrånvaro än medelstora och små företag. Det skiljer även mellan städföretag och saneringsföretag där siffran för saneringsföretag är något lägre än för städföretag. Genomsnittet för samtliga svar är 5,2 procent, vilket är högre än föregående år då genomsnittet var 4,1 procent.

Figur 40. Sjukfrånvaro

¹¹ Med sjukfrånvaro avses summan av alla anställdas sjukfrånvarodagar jämfört med totalt antal disponibla dagar. Exempel: Om året har 300 disponibla arbetsdagar och företaget har 10 heltidsanställda så är det totala antalet disponibla dagar = $(300 \cdot 10) = 3000$. Om de anställda tillsammans varit sjuka i 30 dagar så är sjukfrånvaron = $(30/3000) = 1 \%$.

Figur 41. Sjukfrånvaro företagsstorlek**2.6.2 HELTID/DELTID**

Mer än hälften av de anställda på företagen arbetar heltid¹² cirka 59 procent, vilket är en ökning med 1 procentenhet i jämförelse med föregående år. Bland de stora företagen är denna siffra 69 procent, och hos de mellanstora företagen arbetar 59 procent heltid. Hos de små företagen är antalet heltidsarbetande något lägre (49 procent).

2.6.3 YRKESUTBILDNING

I genomsnitt har närmare 40 procent av de anställda i företagen genomgått en yrkesutbildning (SRY/PRYL), vilket är en ökning med 9 procentenheter i jämförelse med föregående år. Siffrorna visar att företagen fortsätter att utveckla de anställdas kompetens. Att yrkesutbilda personalen är lika vanligt hos mellanstora och små företag.

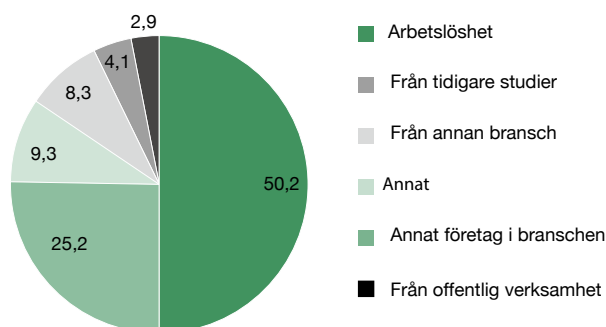
Företagen anser också att kraven på yrkesutbildning i branschen har ökat de senaste två åren. 46,2 procent säger att de absolut kan se en ökning, medan 45 procent svarar att de till viss del kan se en ökning. Anledningen kan vara att fler offentliga upphandlare ställer krav på SRY/PRYL eller likvärdig utbildning (49 procent, vilket Almega Servicecentreprenörerna också förespråkar). Företagen anser att det måste kompletteras med regelbunden uppföljning av utbildningen.

2.6.4 NYANSTÄLLDA

”50 procent av nyanställda kommer från arbetslöshet till städ- och servicebranschen”

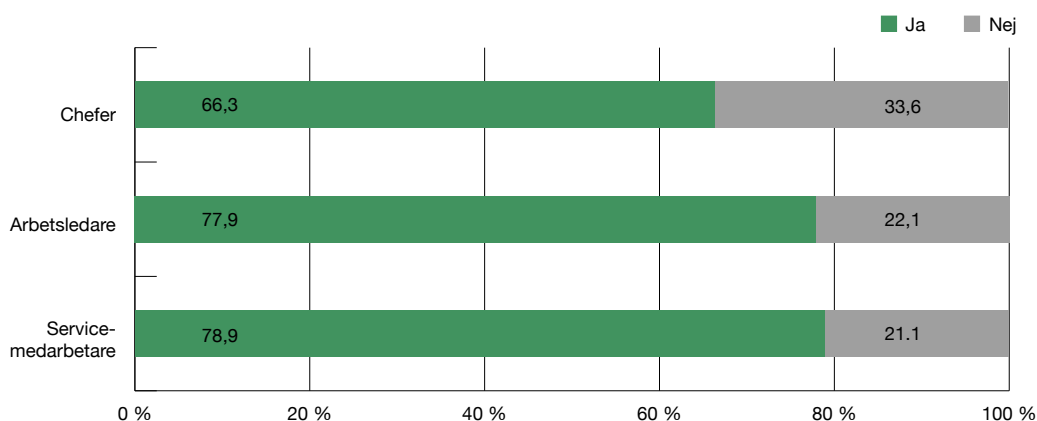
I genomsnitt har 90 procent (86,5 procent vid föregående år) av Almega Servicecentreprenörernas medlemsföretag anställt någon de senaste två åren. Av de som nyrekryterats under det senaste året kom 50 procent av (44 procent föregående år) nyrekryterade från arbetslöshet jämfört med var tredje nyrekrytering under 2009 och 2010. Andelen som kommit från annan bransch eller från offentlig verksamhet har blivit allt färre.

¹² Heltid, 35 eller fler timmar i veckan

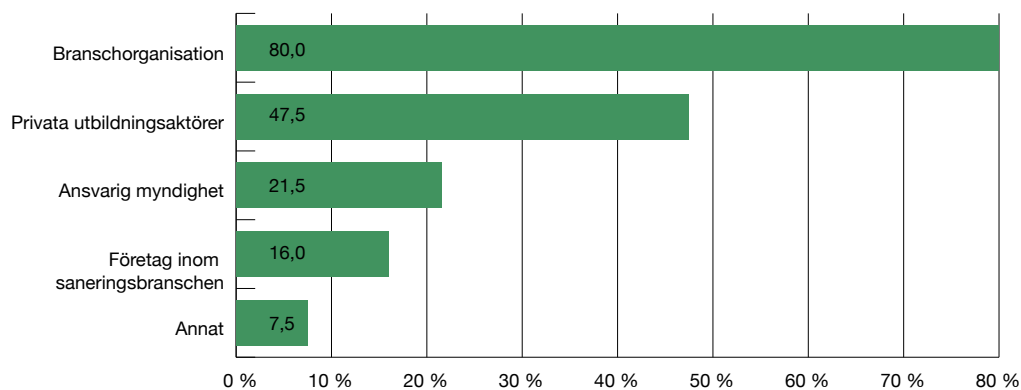
Figur 42. Vad den nyrekryterade personalen övergår ifrån

2.6.3 KOMPETENSUTVECKLING

Årets undersökning visar återigen att det finns ett stort behov av kompetensutveckling av de anställda. Främst finns behovet av kompetensutveckling för servicemedarbetare 78,9 procent (68,5 procent föregående år) och arbetsledare 77,9 procent (70,9 procent föregående år). Företagens behov av att kompetensutveckla chefer är 66 procent (60 procent föregående år).

Figur 43. Behov av kompetensutveckling

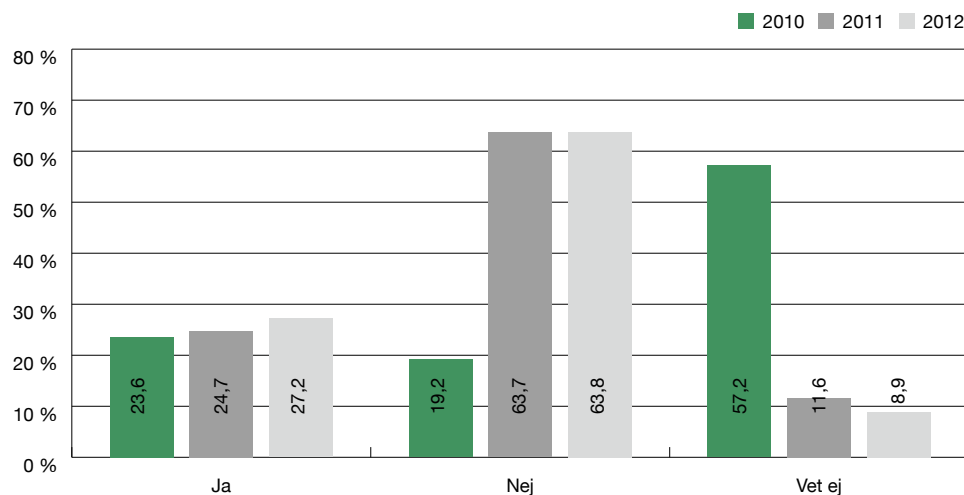
Majoriteten (80 procent) av företagen har svarat att branschorganisationen ska erbjuda utbildningar inom städ- och servicebranschen. Se figur 44 (svaranden har haft möjlighet att markera flera svar)

Figur 44. Vem bör erbjuda utbildningar inom städ- och servicebranschen

2.7 STÄDSTANDARDEN SS 627801

Kännedomen och användningen av den Nordiska Städstandarden SS 627801 (även kallad INSTA 800) har ökat under de tre senaste åren. Standarden reviderades under 2010. Vid revidering infördes en del förbättringar för att underlätta standardens användning. Kännedom om standarden har ökat markant och mer än en fjärdedel av företagen använder standarden. Hos stora och medelstora företag används standarden i betydligt större omfattning. På större uppdrag (sjukhus, kommuner och stora privata företag) har standarden blivit en branschstandard.

Figur 45. Användningen av städstandarden SS 627801

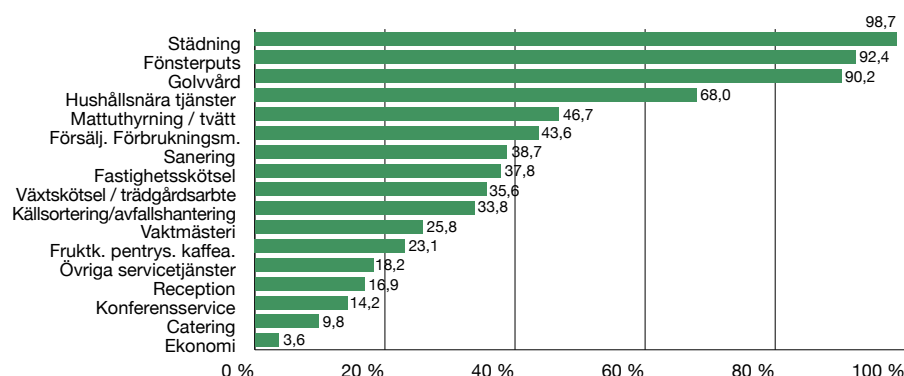
3. FACILITY SERVICES

Även i årets rapport har vi valt att ställa ett antal frågor till medlemsföretagen kring facility services. Allt fler företag erbjuder fler tjänster än enbart städservice. Detta är en trend som pågått under en längre tid. Allt fler beställare efterfrågar fler typer av tjänster från samma leverantör, och hos många företag finns det ett intresse av att erbjuda kringtjänster till kunden. Detta är också en av de bidragande orsakerna till att branschen växer, då fler företag erbjuder mer än traditionell städservice.

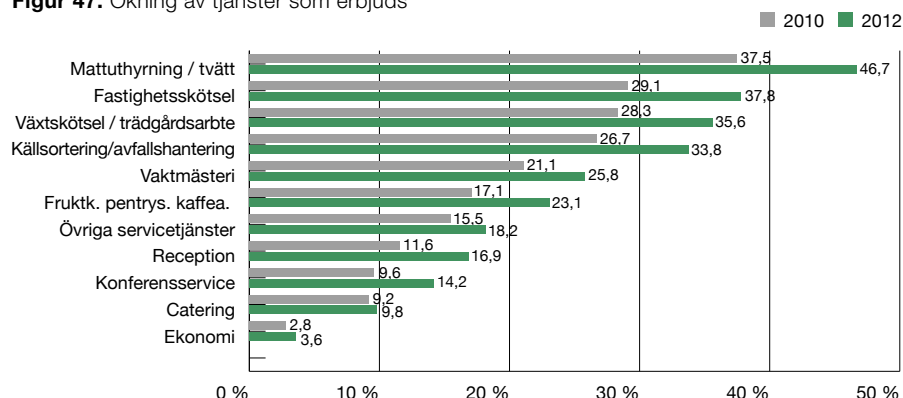
”Facility Services: Att samordna, styra, leda och producera supporttjänster.”

De vanligaste tjänsterna som företagen erbjuder är städning, fönsterputs och golvvård vilket 98 procent av företagen har svarat. För övrigt visar årets svar att samtliga övriga erbjudna tjänster ökat i jämförelse mot föregående år.

Figur 46. Fördelning av erbjudna tjänster

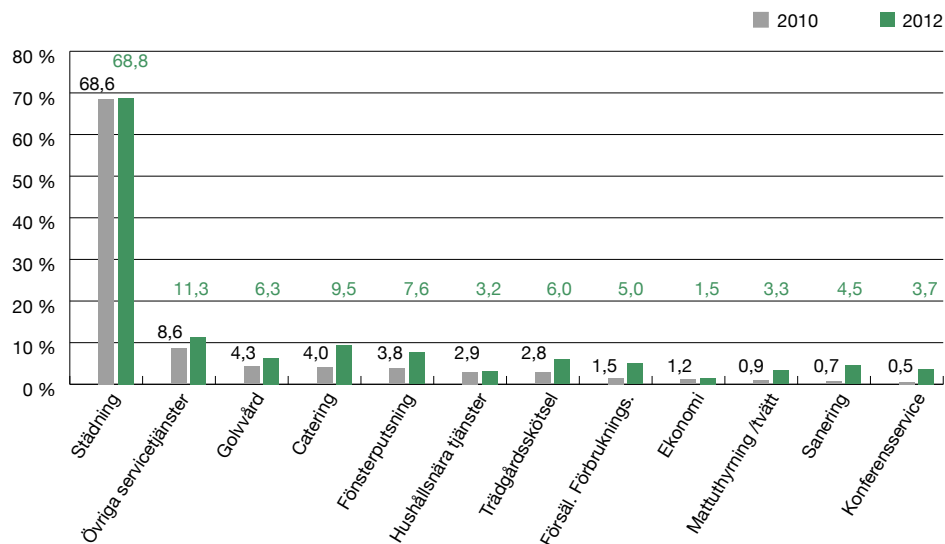
Figur 47. Ökning av tjänster som erbjuds

3.1 OMSÄTTNINGSFÖRDELNING PÅ OLIKA SERVICETJÄNSTER

Bilden av vilka servicetjänster som företagen erbjuder och i vilken omfattning är tydlig. Städningen står i snitt för närmare 70 procent av omsättningen för företagen. För övrigt kan man se en tydlig bild av att allt fler upphandlingar omfattar flera tjänster. Det finns en tydlig omsättningsökning på till exempel konferensservice, trädgårdsskötsel, catering samt mattuthyrning.

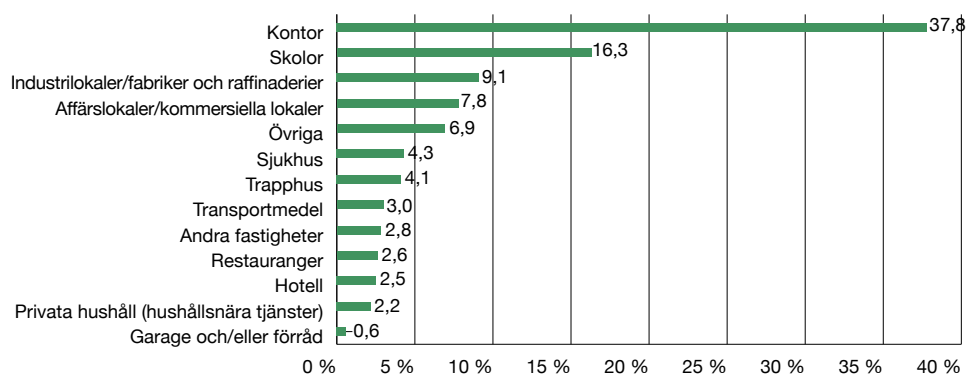
Figur 48. Omsättningens fördelning på olika tjänster

3.2 VAR UTFÖRS TJÄNSTERNA?

38 procent av alla tjänster utförs i kontorslokaler. Andra områden där tjänster vanligen utförs är trapphus, privata hushåll och affärslokaler. Jämfört med föregående år kan vi se att andelen tjänster som utförs i privata hushåll har ökat de senaste 2 åren. Ökningen kan härledas till att allt fler företag erbjuder hushållsnära tjänster, då efterfrågan på dessa tjänster har ökat under de senaste åren till följd av möjligheten RUT-avdraget.

Figur 49. Var utförs tjänsterna?

45,6 procent av företagen anlitar underentreprenörer vilket är en ökning med 2,5 procentenheter jämfört med föregående år. Omsättningsandelen som genererats av underentreprenörer har minskat under de tre senaste åren med 2 procentenheter. För Almega Serviceentreprenörernas auktoriserade företag är omsättningsdelen som utförs av underentreprenörer betydligt lägre, 3,2 procent. Det är fortfarande vanligare att de stora och medelstora serviceföretagen anlitar underentreprenörer jämfört med de små företagen.

3.3 OUTSOURCING INOM OFFENTLIG SEKTOR

Att outsourca tjänster från offentlig sektor har ökat med endast 7 procent mellan 2005–2011 (beräkning av ett urval av tjänster). Den största minskningen inom offentlig sektor av antal anställda ligger inom yrkesgrupperna telefonister, vaktmästare, fastighetsskötare, städare, köks- och restaurangbiträden. (–21 procent). Antalet receptionister och trädgårdsanläggare har ökat med 82 procent under samma tidsperiod vilket påvisar att det fortfarande genomförs en stor del av tjänsterna i egen regi. Nedan visas statistik med ett urval av tjänster mellan 2005 och 2011.

Figur 50. Yrkesgruppernas utveckling inom offentlig sektor (2005–2011)

Yrkesgrupp	2005	2011	Förändring 2005–2011
Telefonister	3 976	1 938	–51 %
Vaktmästare m.fl.	5 712	2 959	–48 %
Redovisningsekonomer m.fl.	3 477	2 399	–31 %
Övrig kontorspersonal	33 529	24 609	–27 %
Fastighetsskötare	19 099	15 544	–19 %
Hotell- och kontorsstädare m.fl.	24 453	20 538	–16 %
Köks- och restaurangbiträden	21 744	18 161	–16 %
Övriga servicearbetare	19 326	19 158	–1 %
Administratörer i offentlig förvaltning	43 654	45 013	3 %
Bokförings- och redovisningsassistenter	9 352	10 716	15 %
Administrativa assistenter	14 127	19 384	37 %
Receptionister m.fl.	2 807	4 899	75 %
Trädgårdsanläggare m.fl.	2 351	4 449	89 %

3.4 STANDARDISERING AV FACILITY MANAGEMENT

Det pågår ett ISO standardiseringsarbete globalt. Det finns två projektgrupper som arbetar med att dels standardisera avtal och överenskommelser samt termer och definitioner. Arbetet har pågått sedan början av 2012. Det finns idag sju Europastandarder inom FM området.

4. INFORMATIONSHÄMTNING

Informationsinhämtningen till denna rapport har skett via statistikinsamling samt med hjälp av en enkätundersökning.

4.1 OM UNDERSÖKNINGEN

För enkätundersökningen har vi använt oss av analysföretaget Questback och dess verktyg Easy Research för webbenkäter. För att underlätta analysen och möjliggöra en differentiering mellan företag av olika storlekar har vi delat in dem i tre storleksordningar:

- Små företag: 0–10 anställda
- Mellanstora företag: 11–100 anställda
- Stora företag: över 100 anställda

Undersökningen som riktades till Almega Servicecentreprenörernas medlemmar gick ut till 771 företag. Av dessa mottog 747 av dem enkäten och 237 svarade. Intresset att svara på enkäten var störst hos stora och medelstora företagen vilket motsvarar 85 procent av Almega Servicecentreprenörernas medlemsföretags omsättning.

4.2 ÅRSANSTÄLLDA

Med anställda avses årsanställda. Denna definition är gällande både för rapporten och för det data som har inhämtats.

4.2 OM BRANSCHSTATISTIKEN

För statistikinsamlingen har vi använt oss av Svenskt Näringslivs lönestatistik, Soliditets Nordic Business Key (NBK), SCB, samt Almegas lönestatistik. För definition av marknaden och statistikbearbetning har Nordic Business Keys branschkod, Bisnode, använts. I Bisnodebransch-städservice ingår aktiebolag och större handelsbolag. Statistiken har hämtats under maj månad år 2013. Företagens uppgifter är hämtade från senast rapporterade årsredovisning, och motsvarar huvudsakligen kalenderårsredovisningar för 2012 samt för företag med brutet räkenskapsår 2011/2012.

5. KONTAKTUPPGIFTER

Har du frågor eller funderingar kring rapporten är du varmt välkommen att höra av dig till:

ARI KOUVONEN

Tel: 08-762 69 36

E-post: ari.kouvonen@almega.se

Serviceentreprenörerna
• almega

Box 55545 • 102 04 Stockholm • www.serviceentreprenorerna.se